

Вирівняти існуючу ситуацію на інституціональному рівні можливо завдяки створенню сприятливих умов для генерації бізнес-ідей та перетворення їх на інновації, які можуть бути затребувані інвестиційною спільнотою. Надійним сегментом для такої дифузії інновацій є наука і освіта, які є об'єктами методологічної діяльності, що спрямована на розбудову інституціональних формальних правил суспільства, і у сфері венчурного інвестування зокрема.

Інформаційні джерела:

1. Venture Pulse, Q4'16, Global Analysis of Venture Funding, January 12, 2017. Available at: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2017/01/venture-pulse-q4-2016-report.pdf>
2. Central and Eastern European Private Equity Statistics. (August 2016). Available at: <http://www.investeurope.eu/media/504370/invest-europe-cee-statistics-2015.pdf>.
3. Яремик, М. М. (2017). Проблеми венчурного фінансування в Україні. In: *Стратегічні орієнтири*. Львів, 2017. Електронний ресурс: <http://libfor.com/index.php?newsid=2887>

УДК 336.7

М.П. Федішин, канд. екон. наук (*ЧНУ ім. Ю. Федьковича, Чернівці*)

УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Для банківських установ України питання ефективного управління ліквідністю є на сьогодні одним з найбільш актуальних. Такі фактори, як відсутність достатньої кількості платоспроможних позичальників, альтернативних кредитуванню напрямів інвестування коштів, недостатній рівень довіри населення до банківської системи, ставлять перед українськими банками надзвичайно складні завдання. У цій ситуації питання управління ліквідністю є життєво важливим для ефективної діяльності банківської системи в цілому. При цьому не слід забувати, що втрата банком своєї ліквідності може стати причиною втрати коштів або навіть банкрутства значної кількості його клієнтів. Це робить банківську ліквідність проблемою не лише економічного, але й суспільного значення.

На сьогоднішній день в науковій літературі існує велика кількість праць, які присвячено дослідженню банківської ліквідності. В Україні проблему ліквідності вивчали такі науковці, як Б. Адамик, І. Івасів, А. Мороз, М. Пуховкіна, М. Савлук, Л. Примостка, О. Дзюблюк, С. Міщенко, В. Міщенко, О. Молчанов, О. Лаврушин та інші [1-2]. В їх працях висвітлені окремі підходи до управління ліквідністю комерційних банків, аналізуються показники ліквідності, вивчаються підходи до управління банківською ліквідністю. Досліджуючи стан ліквідності банківської системи України можна сказати про те, що проблема забезпечення достатньої ліквідності комерційних банків не вирішена.

Ліквідність банківської системи є її якісним динамічним станом, який забезпечує своєчасність, повноту і безперервність виконання усіх грошових зобов'язань банківської системи та достатність коштів відповідно до потреб розвитку економіки. Тому підтримання оптимального рівня банківської ліквідності є важливою передумовою розвитку та стійкості банківської системи, стабільності національної грошової одиниці та зниження інфляційних процесів в країні.

Основними причинами зниження ліквідності банківської системи України в умовах фінансової нестабільності є: зростання інфляції, масовий відтік депозитів, неефективні адміністративні рішення, різке збільшення облікової ставки, ліквідація великої кількості банків, зростання недовіри до банківської системи, зменшення коштів на коррахунках НБУ, девальвація національної грошової одиниці, неефективний менеджмент активів та пасивів окремих банківських установ [3]. Підтримання ліквідності в основному відбувалось через проведення операцій з купівлі чи продажу Національним банком іноземної валюти, надання «кредитних канікул» банкам, збільшення обсягів обов'язкових резервів, а також мобілізація коштів НБУ.

Таким чином, ліквідність банківської системи є складним і динамічним явищем, що безпосередньо залежить від загального стану економіки та при цьому може виступати і однією з серйозних причин поглиблення економічної кризи. Щоденна робота з підтримки достатнього рівня ліквідності є неодмінною умовою самозбереження і виживання банку та забезпечує стійкість його функціонування. З огляду на це керівництво банку повинно не тільки вимірювати на постійній основі власну ліквідну позицію, а й здійснювати прогнозування потреби у фінансуванні за різних сценаріїв, включаючи несприятливі умови [2].

Підвищення ефективності управління ліквідністю банків України залежить, перш за все, від професійно налагодженої аналітичної роботи, яка має здійснюватися ними за такими напрямками, як: оцінка ризиковості окремих активів банку, їх доходності й

можливості перетворення на засоби платежу; аналіз впливу на стан ліквідності окремих банківських операцій, здійснення яких супроводжується зміною структури активів та пасивів банку, а отже, і зміною стану його ліквідності; передбачення зміни співвідношення обсягу залучених вкладів та виданих кредитів з урахуванням макро- і мікроекономічних факторів; оцінка можливостей використання зовнішніх джерел поповнення ліквідних коштів.

Для підвищення ефективності управління ліквідністю та подолання існуючих проблем в банківській системі України необхідні комплексний підхід і зусилля таких ключових суб'єктів, як НБУ, уряду та безпосередньо самих банків.

Інформаційні джерела:

1. Молчанов О. В. Теоретичні підходи до управління ліквідністю сучасних банків / О. В. Молчанов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 10. – С. 48–51.

2. Міщенко С. В. Поєднання функцій стратегічного розвитку та антикризового управління в діяльності центральних банків / С. В. Міщенко, В. І. Міщенко // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – №2. – С. 266-272.

3. Значення економічних нормативів по системі банків України: Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

УДК 657.2.016

І.П. Хомин, канд. екон. наук (*ТНЕУ, Тернопіль*)

LAISSEZ FAIRE Й ДИРИЖИЗМ ЯК ОСНОВА МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Попри панування в економічній теорії розвинутих країн упродовж тривалого часу принципу «laissez faire» з його визнанням стихійної ринкової саморегуляції, після Великої депресії 30-х років ХХ ст. довелося переходити до макроекономічного державного регулювання, оскільки монополістичні ринкові структури, сформовані на той час, призводили до недосконалої ринкової конкуренції, що позначалося насамперед на послабленні гнучкості системи